

Els museus com a espais per aprendre a viure junts

Published by [Interacció](#) [1] on 28/11/2024 - 12:20 | Last modification: 29/06/2026 - 10:39

Aquest recull de ponències de la XXXV Jornada de la Xarxa de Museus Locals mostra fins a quin punt el debat museístic ha desplaçat el centre de gravetat des de la transmissió de coneixements cap a la construcció de ciutadania. El fil conductor de la jornada no és tant l'educació en el sentit escolar del terme com la pregunta sobre quin paper poden jugar els museus en societats cada vegada més diverses, desiguals i fragmentades. Les experiències presentades comparteixen una mateixa intuïció: el valor educatiu dels museus no resideix únicament en allò que expliquen, sinó en la seva capacitat de generar relacions, diàleg, participació i reconeixement. La reflexió resulta especialment rellevant en un moment en què moltes institucions culturals revisen la seva funció social i intenten connectar amb sectors de la població tradicionalment allunyats dels equipaments culturals.

XXXV JORNADA
**XARXA
MUSEUS
LOCALS**

Museus
per créixer.
El rol dels
museus
en l'educació
per a la
ciutadania

La jornada parteix de la constatació que, malgrat dècades de polítiques de democratització cultural, els públics dels museus continuen presentant perfils socials molt determinats. Cristina Da Milano recorda que els participants habituals segueixen sent els mateixos «sospitosos habituals» i defensa que el desenvolupament de públics no es pot reduir al màrqueting ni a la comunicació. La qüestió de fons és una altra: com transformar les institucions perquè esdevinguin realment accessibles, inclusives i rellevants per al conjunt de la ciutadania. Aquesta transformació implica compartir poder, incorporar la comunitat en la definició dels significats del patrimoni i assumir que el museu és un instrument al servei de la societat i no una finalitat en si mateix.

Les experiències presentades mostren diferents maneres d'abordar aquest repte. Alguns museus reforcen la seva dimensió educativa a partir de metodologies d'aprenentatge actiu, com el Museu de Ciències Naturals de Barcelona. D'altres, com l'Artium Museoa, exploren processos de cocreació amb escoles, artistes i veïnat per convertir els espais museístics en llocs de convivència i intercanvi. També apareixen iniciatives que utilitzen l'art per treballar la competència lingüística, la convivència intercultural o la inclusió de col·lectius vulnerables, com els projectes desenvolupats pel MNAC.

?La funció educativa dels museus es desplaça de la transmissió de continguts cap a la creació d'espais de participació, diàleg i aprenentatge compartit.

Un dels aspectes més interessants del document és que moltes de les experiències descrites qüestionen la separació tradicional entre museu i comunitat. Els casos dels Museus d'Olot, del Museu d'Història de Cerdanyola o del Museu del Joguet de Catalunya mostren equipaments que deixen de concebre els ciutadans com a visitants per considerar-los coproductors de continguts, participants en processos de cocreació o agents actius en la construcció dels relats patrimonials. El museu apareix així com una infraestructura relacional capaç de generar vincles entre generacions, cultures i experiències diverses.

La principal aportació de la jornada és probablement aquesta redefinició de l'educació museística. No es tracta només d'aprendre història, art o ciència. Es tracta d'aprendre a conviure, a escoltar, a dialogar i a construir

significats compartits. En aquest sentit, els museus són presentats com a espais públics que contribueixen al benestar social, a la cohesió comunitària i a la formació d'una ciutadania crítica i participativa. Una aspiració ambiciosa que situa els museus en el centre d'alguns dels grans debats contemporanis sobre democràcia cultural i vida en comú.

Referència

Palomar, M., Bertran Armadans, M., Costa Mateo, L., Guasch Solé, M., i Palomar Molins, M. (2024). *Crònica de la XXXV Jornada de la Xarxa de Museus Locals: Museus per créixer. El rol dels museus en l'educació per a la ciutadania*. Revista Catalana de Museologia, 14.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Crònica

Categories: Articles i anàlisi

Tags: educació i cultura

Tags: participació cultural

Tags: públics de la cultura

Tags: inclusió cultural

Tags: equipaments culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2024/museus-espais-per-aprendre>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/xxxv-jornada-xml.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9622>